

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія

Затверджено
на засіданні кафедри економічної
і соціальної географії імені професора Олега Шаблія
географічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від "30" серпня 2024 р.)

Завідувач кафедри доц. Гудзеляк І. І.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ ГЕОГРАФІЧНОЇ НАУКИ»,
що викладається в межах ОПП Географія,
Урбаністика, міське планування і просторовий розвиток
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів із спеціальності 106 Географія

Львів 2024

Назва курсу	<i>Теорія і методологія географічної науки</i>
Адреса викладання курсу	Географічний факультет, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. П. Дорошенка, 41, м. Львів, 79000, Україна
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет. Кафедра економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 Природничі науки 106 Географія
Викладачі курсу	<i>Влах Мирослава Романівна</i> , канд. геогр. наук, доцент кафедри економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія
Контактна інформація викладачів	myroslava.vlakh@lnu.edu.ua, mvlakhr@ukr.net, https://geography.lnu.edu.ua/employee/vlah-myroslava-romanivna тел. моб. 066-741-97-35
Консультації з курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекційно-практичних занять. Також можливі онлайн-консультації через Zoom або Microsoft Teams. Для погодження часу онлайн-консультацій потрібно писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/academics/master/geography-urban-master
Інформація про курс	Навчальна дисципліна “Теорія і методологія географічної науки” є нормативною дисципліною циклу загальної підготовки, яка розроблена на кафедрі економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія ЛНУ імені Івана Франка в рамках підготовки магістра з природничих наук за спеціальністю 106 Географія освітньо-професійної програми «Урбаністика, міське планування і просторовий розвиток», яка викладається в 1 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Запровадження навчальної дисципліни “Теорія і методологія географічної науки” зумовлене потребою теоретичної і методологічної підготовки студентів до самостійної науково-дослідницької діяльності (курсіві проєкти, виробнича індивідуальна практика, магістерська робота); узагальнення навиків і вмінь, здобутих на першому бакалаврському рівні вищої освіти.
Мета та цілі курсу	<i>Мета:</i> Систематизація й узагальнення студентами знання теорій, концепцій, законів, закономірностей, головних категорій географічної науки; ознайомлення зі сучасною літературою з теоретичних і методологічних проблем географічної науки; формування цілісної картини з теоретико-методологічних напрацювань географії; ознайомлення студентів з історією зародження та еволюцією провідних теорій і методології географії; розкриття зв'язку географії з природничими, суспільними, гуманітарними, формальними і технічними науками; популяризація внеску географії у розвиток теоретичних і практичних напрацювань наук про Землю і дотичних до них наук; ознайомлення студентів із тематикою наукових пошуків і представниками провідних

	<p>географічних шкіл і центрів наукових досліджень України та світу; обґрунтування доцільності розширення географічних пошуків у ХХІ ст.</p> <p>Відповідно до освітньо-професійної програми вивчення дисципліни сприяє набуттю здобувачами вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК 1. Здатність до використання законів, теорій, концепцій і парадигм сучасної географії, історії розвитку географічних досліджень та ідей для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації.</p> <p>СК 3. Здатність використовувати спеціальні географічні методи й підходи, геоінформаційні технології для розв'язання конкретних науково-прикладних проблем у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку.</p> <p>СК 6. Здатність застосовувати у професійній діяльності теоретичні знання і практичні навички системного аналізу і синтезу, географічного моделювання та прогнозування.</p> <p>СК 7. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем природокористування, геопланування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та екологічні наслідки управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – 488 с. 2. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. / М. Р. Влах, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 344 с. 3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 344 с. URL : https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/Teoriia_i_metodolohiia_heohrafichnoi_nauky_2018.pdf. 4. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Р. Влах, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 122 с. URL : https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/Teoriia_metodol_heohr_nauky_SNast_1_2019.pdf. 5. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. Допоміжні навчальні матеріали / М. Р. Влах, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 138 с. URL : https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/Teoriia_metodolohiia_heohrafichnoi_nauky_posibnyk_praktykum.pdf. 6. <i>Круглов І.</i> Трансдисциплінарна геоecологія. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. – 292 с. 7. <i>Круль В. П.</i> Історія та методологія географічної науки:

- конспект лекцій / В. П. Круль. Чернівці : Рута, 2000. – 84 с.
8. *Круль В. П.* Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. ХХ століття) : навч. посіб. / В. П. Круль. – Чернівці : ЧНУ ім. Юрія Федьковича, 2018. – 344 с.
9. *Мороз С. А.* Методологія географічної науки : навч. посіб. / С. А. Мороз, В. І. Онопрієнко, С. Ю. Бортник. – Київ : Заповіт, 1997. – 333 с.
10. Наука і цінність людського буття : колективна монографія. – [за заг. ред. проф. В. П. Мельника]. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – 452 с.
11. *Немець К. А.* Теорія і методологія географічної науки : методи просторового аналізу : навч.-метод. посіб. / К. А. Немець, Л. М. Немець. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2014. – 172 с.
12. *Пащенко В. М.* Методологія та методи наукових досліджень : підручник / В. М. Пащенко. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2011. – 256 с.
13. *Топчієв О. Г.* Методологічні засади географічної науки / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Видав. дім “Гельветика”, 2020. – 366 с.
14. *Топчієв О. Г.* Методологічні основи географії: ландшафтна оболонка Землі. Довкілля : навч. посіб. / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, І. О. Пилипенко, В. В. Яворська. – Херсон : Гельветика, 2018. – 348 с.
15. *Шаблій О.* Суспільна географія / О. Шаблій // Кн. перша. Проблеми теорії, історії та методики дослідження. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – 814 с.; Кн. друга. Проблеми українознавства, регіоналістики і краєзнавства. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – 706 с.; Кн. третя. Проблеми теоретичних досліджень, геогуманістики, географічної освіти. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. – 562 с.; Кн. четверта. У пошуках істини. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 838 с.
16. *Bonnett A.* What is geography? / A. Bonnett. — London : SAGE Publication Ltd, 2008. — 168 p.
17. *Clifford J. N.* Key Concepts in Geography / N. J. Clifford [et al.]. — [second ed.]. — L. : Sage Publications, 2009. — 480 p.
18. *Fellmann J.* Human Geography : Landscapes of human activities / J. Fellmann, A. Getis, J. Getis ; [10th ed.]. — Boston : McGraw Hill, 2009. — 546 p.
19. *Holden J.* An Introduction to Physical Geography and the Environment / J. Holden. [3th edition]. — N.Y. : Pearson, 2012. — 904 p.
20. *Research Methods in Geography : A Critical Introduction* / [edited by V. Gomez, J. P. Jones III]. — Oxford : Blackwell Published, 2010. — 318 p.

Допоміжна

1. Влах М. Змістова структура терміносистеми об'єктів суспільно-географічного дослідження. *Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів* : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Луцьк, 12–14 квітня 2024 р.). Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. С. 3–5.

2. *Топчієв О. Г.* Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: навч. посіб. / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2005. – 632 с.
3. *Шаблій О.* Структурування географічної науки: історичний досвід і сучасні тенденції / О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик // Матеріали Всеукр. наук. семінару, присвяч. 110-літтю від народження д. г. н., проф. О. Т. Ващенко (м. Львів, 13 грудня 2018 р.). – [відп. ред. проф. О. І. Шаблій]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 55–64.
4. *Шаблій О. І.* Суспільна географія : теорія, історія, українознавчі студії / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. – 744 с.
5. Філософський енциклопедичний словник / [НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди; гол. ред. В. І. Шинкарук]. – Київ : Абрис, 2002. – 742 с.
6. *Castree N.* A Dictionary of Human Geography / N. Castree, R. Kitchin, A. Rogers. — Oxford : Oxford University Press, 2013. — 592 p.
7. *Cloke P.* Introducing Human Geography / P. Cloke, P. Crang. — [3th edition]. — N.Y. : Routledge, 2013. — 1088 p.
8. *Cutter S.* Presidential Musings from the Meridian: Reflections of the Nature of Geography / S. Cutter, J. Monk, M. Nellis. — West Virginia : West Virginia University Press, 2005. — 276 p.
9. *Devivo M. S.* Leadership in American Academic Geography : The Twentieth Century / M. S. Devivo. — N.Y. : Lexington Books, 2014. — 226 p.
10. *Dodge M.* Geographic Visualization : Concepts, Tools and Applications / M. Dodge, M. McDerby, M. Turner. — West Sussex : John Wiley & Sons Ltd, 2008. — 352 p.
11. *Doherty G.* The Usborne Geography Encyclopedia with Complete World Atlas / G. Doherty, A. Claybourne. — London : Usborne Books, 2010. — 400 p.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання. URL : <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника. URL : <http://www.library.lviv.ua>.
3. Національна академія наук України. URL : <http://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>.
4. *Немець Л.* Еволюція суспільної географії в системі парадигм / Л. Немець, Ю. Кандиба. URL : [http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Chseg/2008_4/Nemets, Kandyba.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Chseg/2008_4/Nemets,Kandyba.pdf).
5. Aspects of State of Geography in European higher education. TUNING Geography : a Report of Findings and Outcomes. URL : <http://www.unideusto.org/tuningeu/subject-areas/geography.html>.
6. Department of Geography King's College London. URL : <https://www.kcl.ac.uk/prospectus/images/assets/Geography%20UG%20module%20details.pdf>.
7. GEOG 101 : Physical Geography. URL : <http://hydro.nevada.edu/courses/geog101/notes/Chpt01.pdf>.
8. Geography Wiki. URL : <http://geographyexpert.wikia.com>.

	<p>9. International Festival of Geography. URL : http://www.fig.saint-die-des-vosges.fr.</p> <p>10. International Geographical Union. URL : http://igu-online.org.</p> <p>11. Journal of Geographical Systems. URL : http://www.scirp.org/journal/jgis.</p> <p>12. National Geographic Society. URL : http://www.nationalgeographic.com.</p> <p>13. <i>Pidwirny M.</i> Fundamentals of Physical Geography. URL : http://www.physicalgeography.net/fundamentals/contents.html.</p>
Тривалість курсу	<i>Денна форма навчання:</i> 90 годин, з них 32 – аудиторні: 16 – лекційні, 16 – семінарські і практичні заняття та 58 годин самостійної роботи.
Обсяг курсу	3 кредити
Очікувані результати навчання	<p>Очікувані результати навчання згідно з освітньою програмою:</p> <p>ПРН 1. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації.</p> <p>ПРН 4. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, розроблення нових методів і процедур в географії та міждисциплінарних контекстах.</p> <p>ПРН 8. Здійснювати дослідження природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки.</p> <p>ПРН 12. Планувати й виконувати теоретичні та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки, аналізувати та презентувати результати досліджень.</p> <p>Після завершення курсу студент буде:</p> <p>знати: об'єктну і предметну сутність географічної науки; головні загальнонаукові, загальногеографічні, природничо- та суспільно-географічні учення, теорії, концепції, гіпотези, категорії; сутність загальногеографічних, природничо- та суспільно-географічних законів і закономірностей; головні теоретико-методологічні проблеми географічної науки; систему методів географічних досліджень; новітні напрями розвитку природничої та суспільної географії;</p> <p>вміти: визначати місце географії у загальній системі наук і системі наук про Землю; аналізувати чинні схеми класифікації географічної науки; розкривати обсяг і зміст фундаментальних понять (категорій) географічної науки, значення поняттєво-терміних систем для засвоєння теорії і методології географічної науки; аналізувати досягнення географічної науки; використовувати набуті знання у розв'язанні прикладних проблем.</p>
Ключові слова	Географія, теорія географічної науки, методологія географічної науки, система географічної науки, географічні закони, проблеми розвитку географічної науки, наукові парадигми.
Формат курсу	Очний. Проведення лекційних і семінарських занять.
Теми	Тема 1. Зміст і завдання навчальної дисципліни «Теорія і методологія географічної науки»

	<p>Тема 2. Головні теоретико-методологічні засади сучасного наукознавства</p> <p>Тема 3. Об'єкт і предмет географічної науки</p> <p>Тема 4. Структура системи географічної науки</p> <p>Тема 5. Системна методологія і теоретизація географії</p> <p>Тема 6. Еволюція географії як зміна наукових парадигм</p> <p>Тема 7. Головні теоретико-методологічні проблеми природничої географії</p> <p>Тема 8. Головні теоретико-методологічні проблеми суспільної географії</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з географії, історії, філософії, достатніх для сприйняття навчального матеріалу.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Використовуються такі методи навчання: а) словесні – лекція, пояснення, бесіда; б) наочні – ілюстрування лекційного матеріалу картосхемами, рисунками, фотографіями, слайдами; в) інтерактивні (мозковий штурм, кейсів, проблемний виклад матеріалу).
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, програма Office 365
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання відбувається за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховують за таким співвідношенням:</p> <p><i>семінарські заняття:</i> 8 занять по 5 балів за кожне; максимальна кількість балів – 40 (40 % семестрової оцінки);</p> <p><i>змістові модулі:</i> 2 змістові модулі по 20 балів за відкриті завдання; максимальна кількість балів – 40 (40% семестрової оцінки);</p> <p><i>індивідуальне науково-дослідне завдання</i> – максимальна кількість балів – 20 (20% семестрової оцінки).</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p><i>Відвідування занять.</i> Обов'язкова присутність студентів на лекціях і семінарських заняттях.</p> <p><i>Політика щодо дедлайнів та перескладання.</i> Семінарські заняття обов'язково відпрацьовуються. Перескладання модулів відбувається лише за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p><i>Академічна доброчесність.</i> Очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність покликань на використані джерела, фальсифікація джерел, списування будуть вважатися випадками академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в індивідуальній науково-дослідній роботі студента є підставою для її незарахування.</p> <p>Списування під час модульного опитування заборонені.</p>
Питання змістових модулів	Питання формуються відповідно до програми силабусу. Орієнтовний перелік питань змістових модулів подано у відповідних розділах навчального посібника.
Опитування	Анкету для оцінювання якості курсу буде надано після його завершення.

Структура курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год (денна)	Термін виконання
1	Зміст і завдання навчальної дисципліни «Теорія і методологія географічної науки» 1. Об'єкт і предмет навчальної дисципліни. 2. Філософські засади навчальної дисципліни. 3. Головні концепти географічної науки. 4. Завдання навчальної дисципліни.	Лекція	1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 9–36. 2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 3–29. 3. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. Допоміжні навчальні матеріали / М. Р. Влах, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 10–22.	(2 год.)	2 тижні
		Самостійна робота		Опрацювати питання питання лекційного заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)	
2	Головні теоретико-методологічні засади сучасного наукознавства. 1. Сутність і функції науки. 2. Головні концепції розвитку науки. 3. Головні тенденції сучасного розвитку науки. 4. Поняття суб'єкта наукового пізнання. 5. Методи наукового пізнання. 6. Система наукового знання.	Лекція	1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 13–64. 2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 36–152. 3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 30–34. 4. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. Допоміжні навчальні матеріали / М. Р. Влах, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 22–41.	(2 год.)	2 тижні
		Самостійна робота		Опрацювати питання питання лекційного заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)	

3	<p>Наукознавчі засади навчальної дисципліни «Теорія і методологія географічної науки».</p> <p>1. Сутність наукового пізнання. Донауковий і науковий, емпіричний і теоретичний рівні пізнання та їхня взаємодія. Особливості географічного пізнання.</p> <p>2. Об'єкт, предмет, суб'єкт наукового пізнання.</p> <p>3. Сутність, функції, типологія науки.</p> <p>4. Еволюційний і революційний шляхи розвитку науки. Перша, друга, третя і четверта наукові революції.</p> <p>5. Класичний, некласичний, постнекласичний етапи розвитку науки.</p> <p>6. Теоретичні моделі та сучасні тенденції розвитку науки.</p> <p>7. Система наукового знання та її еволюція.</p> <p>8. Поняття та види наукової мови. Концептуалізація наукової мови.</p> <p>9. Особливості наукової мови географії. Мова ГІС.</p>	Семінарське заняття	<p>1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 13–64.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 36–152.</p> <p>3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 30–34.</p> <p>4. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. Допоміжні навчальні матеріали / М. Р. Влах, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 22–41.</p>	(2 год.)	2 тижні
		Самостійна робота		Опрацювати питання семінарського заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)	
4	<p>Методологія і методика наукового пізнання</p> <p>1. Підходи до розуміння методології науки.</p> <p>2. Головні методологічні проблеми географії.</p> <p>3. Поняття методу наукового пізнання. Сучасні вимоги до методів наукового пізнання.</p> <p>4. Класифікація методів наукового пізнання.</p> <p>5. Модернізація картографічного методу географічних досліджень.</p> <p>6. Модернізація районного методу географічних досліджень. Поняття геопросторових меж.</p> <p>7. Когнітивні можливості ГІС-технологій.</p> <p>8. Міждисциплінарне значення геометоду наукового пізнання</p>	Семінарське заняття	<p>1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 149–171.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 108–130.</p> <p>3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 35–39.</p> <p>4. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. Допоміжні навчальні матеріали / М. Р. Влах, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 22–41.</p>	(2 год.)	2 тижні
		Самостійна робота		Опрацювати питання семінарського заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)	

5	<p>Об'єкт і предмет географічної науки</p> <p>1. Місце географії у загальній системі наук.</p> <p>2. Еволюція змісту загального об'єкта дослідження географічної науки.</p> <p>3. Співвідношення понять на означення загального об'єкта географічної науки. Співвідношення геосферичного, ландшафтного, системного, середовищного, ноосферного підходів до потрактування загального об'єкта географічної науки.</p> <p>4. Предмет дослідження географічної науки.</p>	Лекція	<p>1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 172–217.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Змістова структура терміносистеми об'єктів суспільно-географічного дослідження. <i>Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів</i> : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.(м. Луцьк, 12–14 квітня 2024 р.). Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. С. 3–5.</p>	(2 год.)	2 тижні
		Самостійна робота	<p>3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 153–172.</p> <p>4. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 40–45.</p> <p>5. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. Допоміжні навчальні матеріали / М. Р. Влах, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 22–41.</p>	Опрацювати питання лекційного заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)	
6	<p>Об'єкт і предмет дослідження географічної науки</p> <p>1. Наукова дискусія про загальний і конкретні об'єкти дослідження географічної науки.</p> <p>2. Поняття загального, концептуального, віртуального об'єкта дослідження географічної науки.</p> <p>3. Проблема змістової і термінологічної неузгодженості понять на означення загального об'єкта географічної науки.</p> <p>4. Географічна оболонка (ландшафтна оболонка) — загальний об'єкт дослідження географічної науки.</p> <p>5. Генетична і хронологічна упорядкованість геосфер.</p> <p>6. Закони і закономірності географічної оболонки.</p> <p>7. Просторова (територіальна, геоторіальна) організація географічної оболонки як предмет дослідження географічної науки.</p>	Семінарське заняття	<p>1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 172–217.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Змістова структура терміносистеми об'єктів суспільно-географічного дослідження. <i>Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів</i> : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.(м. Луцьк, 12–14 квітня 2024 р.). Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. С. 3–5.</p> <p>3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 153–172.</p> <p>4. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 40–45.</p> <p>5. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. Допоміжні навчальні матеріали / М. Р. Влах, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 22–41.</p>	(2 год.)	
		Самостійна робота		Опрацювати питання семінарського заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)	

7	<p>Структура системи географічної науки.</p> <p>1. Диференціація та інтеграція наукового географічного пізнання.</p> <p>2. Принципи і підходи до класифікації географічних наук.</p> <p>3. Аналіз чинних схем класифікації географічних наук.</p> <p>4. Нова системна класифікація географічної науки (О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик, 2019). Підсистема дивергентних наук. Підсистема конвергентних наук.</p>	Лекція	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 173–188.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 46–50.</p> <p>3. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. Допоміжні навчальні матеріали / М. Р. Влах, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 76–136.</p> <p>4. <i>Шаблій О.</i> Структурування географічної науки: історичний досвід і сучасні тенденції / О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик // Матеріали Всеукр. наук. семінару, присвяч. 110-літтю від народження д. г. н., проф. О. Т. Ващенко (м. Львів, 13 грудня 2018 р.). – [відп. ред. проф. О. І. Шаблій]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 55–64.</p>	(2 год.)	2 тижні
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекційного заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)	
8	<p>Структура географічної науки</p> <p>1. Місце географії у загальній системі наук, системі наук про Землю.</p> <p>2. Процеси диференціації та інтеграції географічного знання.</p> <p>3. Методологічна проблема монізму і дуалізму географічної науки. Поняття цілісності географічної науки.</p> <p>4. Головні критерії класифікування географічної науки: історико-генетичний, структурно-компонентний, функціональний, діяльнісний, процесний, методичний.</p> <p>5. Нова концептуальна модель географічної науки (О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик, 2018). Поняття базових, дивергентних і конвергентних наукових напрямків географії.</p> <p>6. Поняття трансдисциплінарної конвергенції географічної науки.</p>	Семінарське заняття	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 173–188.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 46–50.</p> <p>3. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. Допоміжні навчальні матеріали / М. Р. Влах, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 76–136.</p> <p>4. <i>Шаблій О.</i> Структурування географічної науки: історичний досвід і сучасні тенденції / О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик // Матеріали Всеукр. наук. семінару, присвяч. 110-літтю від народження д. г. н., проф. О. Т. Ващенко (м. Львів, 13 грудня 2018 р.). – [відп. ред. проф. О. І. Шаблій]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 55–64.</p>	(2 год.)	
		Самостійна робота		Опрацювати питання семінарського заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)	

9	Системна методологія і теоретизація географії. 1. Поняття системи. Головні поняття системного аналізу. 2. Головні завдання теорії систем. 3. Системні об'єктні категорії географічної науки. 4. Сутність географічних зв'язків і відношень.	Лекція	1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 203–208. 2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 189–202. 3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 59–63. 4. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. Допоміжні навчальні матеріали / М. Р. Влах, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 64–70.	(2 год.)	2 тижні	
		Самостійна робота	Опрацювати питання лекційного заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)			
10	Системна методологія географії 1. Тектологія, або «організаційна наука» О. Богданова. Головні закони тектології. 2. Сутність системного підходу. Гносеологічні можливості та обмеження системного підходу. 3. Поняття геосистеми: сутність, характерні ознаки. 4. Еволюція змісту головних системних понять загальної географії. 5. Еволюція змісту головних системних понять природничої географії. 6. Еволюція змісту головних системних понять суспільної географії.	Семінарське заняття	1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 203–208. 2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 189–202. 3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 59–63. 4. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. Допоміжні навчальні матеріали / М. Р. Влах, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 64–70.	(2 год.)		
		Самостійна робота	Опрацювати питання лекційного заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)			
11	Еволюція географії як зміна наукових парадигм. 1. Наукові підходи до періодизації історії географічної науки (формаційний, цивілізаційний, історико-хронологічний, парадигмальний).	Лекція	1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 65–107. 2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 203–215. 3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самос-	(2 год.)	2 тижні	

	<p>2. Зовнішні (екстерналістські) та внутрішні (інтерналістські) чинники розвитку географічної науки.</p> <p>3. Донауковий етап розвитку географічних уявлень про Світ.</p> <p>4. Теоретичний етап геопізнання.</p>	Самостійна робота	<p>тійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 51–58.</p> <p>4. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. Допоміжні навчальні матеріали / М. Р. Влах, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 42–60.</p>	Опрацювати питання лекційного заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)	
12	<p>Парадигмальна еволюція географії</p> <p>1. Значення історичного принципу наукового географічного пізнання. Класичні та модерні концепції географізму та історизму.</p> <p>2. Формаційний, цивілізаційний, історико-географічний, парадигмальний підходи до періодизації історії географічної науки. Екстерналістські й інтерналістські чинники розвитку науки.</p> <p>3. Донауковий (доантичний) етап розвитку географічних уявлень про Світ. Міфологемний напрям натурфілософських уявлень.</p> <p>4. Антична натурфілософія як «осьовий час» географічної науки. Напрями протогоеографічних узагальнень античної натурфілософії.</p> <p>5. Емпіричний етап геопізнання (до ХІХ ст.).</p> <p>6. Теоретичний етап геопізнання.</p>	<p>Семінарське заняття</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 65–107.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 203–215.</p> <p>3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 51–58.</p> <p>4. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. Допоміжні навчальні матеріали / М. Р. Влах, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 42–60.</p>	<p>(2 год.)</p> <p>Опрацювати питання семінарського заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)</p>	2 тижні
13	<p>Головні теоретико-методологічні проблеми природничої географії</p> <p>1. Зміст поняття природнича географія.</p> <p>2. Єрархічні рівні системи наукового природничо-</p>	Лекція	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 216–230; 296 – 306.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські</p>	(2 год.)	

	<p>географічного знання (головні вчення, теорії, концепції, гіпотези, категорії)</p> <p>3. Структура природничої географії.</p> <p>4. Сучасні тенденції розвитку природничої географії.</p>	Самостійна робота	<p>заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 64–69.</p> <p>3. <i>Круглов І.</i> Трансдисциплінарна геоєкологія. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. – 292 с.</p>	Опрацювати питання питання лекційного заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)	
14	<p>Головні теоретико-методологічні проблеми природничої географії</p> <p>1. Науковий природничо-географічний дискурс. Проблема номінації наукового напрямку.</p> <p>2. Проблема визначення загального об'єкта і предмета досліджень природничої географії.</p> <p>3. Проаналізуйте і доповніть (!) додаток А «Структура системи наукового географічного знання (головні учення, теорії, концепції, гіпотези, категорії)». Доповнення представте у вигляді таблиці.</p> <p>4. Головні закони і закономірності природничої географії.</p> <p>5. Аналіз чинних схем класифікації природничої географії. Головні проблеми системного структурування природничої географії.</p> <p>6. Теоретико-методологічні проблеми розвитку базових природничо-географічних наук.</p> <p>7. Теоретико-методологічні проблеми розвитку конвергентних природничо-географічних наук.</p>	<p>Семінарське заняття</p>	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 216–230; 296–306.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 64–69.</p> <p>3. <i>Круглов І.</i> Трансдисциплінарна геоєкологія. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. – 292 с.</p>	(2 год.)	2 тижні
		Самостійна робота		Опрацювати питання семінарського заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)	
15	<p>Головні теоретико-методологічні проблеми суспільної географії</p> <p>1. Зміст поняття суспільна географія.</p> <p>2. Єрархічні рівні системи наукового суспільно-географічного знання</p>	Лекція	<p>1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 404–423.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 231–245; 296–306.</p>	(2 год.)	

	(головні вчення, теорії, концепції, гіпотези, категорії) 3. Структура суспільної географії. 4. Сучасні тенденції розвитку суспільної географії.	Самостійна робота	3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 70–75.	Опрацювати питання лекційного заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)	
16	Головні теоретико-методологічні проблеми суспільної географії 1. Науковий суспільно-географічний дискурс. Проблема номінації наукового напрямку. 2. Проблема визначення загального об'єкта і предмета досліджень суспільної географії. 3. Проаналізуйте і доповніть (!) додаток А «Структура системи наукового географічного знання (головні учення, теорії, концепції, гіпотези, категорії)». Доповнення представте у вигляді таблиці. 4. Головні закони і закономірності суспільної географії. 5. Аналіз чинних схем класифікації суспільної географії. Головні проблеми системного структурування суспільної географії. 6. Теоретико-методологічні проблеми розвитку базисних суспільно-географічних наук. 7. Теоретико-методологічні проблеми розвитку конвергентних суспільно-географічних наук	Семінарське заняття	1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 404–423. 2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. /М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 231–245; 296–306. 3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. Семінарські заняття. Тести / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 70–75.	(2 год.)	2 тижні
		Самостійна робота		Опрацювати питання семінарського заняття з рекомендованої літератури. (3 год.)	